

EXPUNERE DE MOTIVE

Lege pentru pentru modificarea și completarea unor acte normative

1. Descrierea situației actuale

Conform raportului de activitate al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în anul 2020¹, numărul certificatelor de concediu medical emise a fost de 7.513.051 certificate (din care 82% pentru incapacitate temporară de muncă) și numărul zilelor de prestații suportate din FNUASS a fost de 41.690.434 (din care 62% pentru incapacitate temporară de muncă). Suma totală suportată din FNUASS pentru concedii și indemnizații – persoane fizice a fost în valoare de 110.975,25 mii lei (din care, 40,59% pentru incapacitate temporară de muncă și 54,05% pentru sarcină și lăuzie). Sigur, că în anul 2020 a început pandemia Covid-19 însă numărul certificatelor acordate ca urmare a pandemiei nu este foarte mare în acest an. Astfel, pentru lunile martie-decembrie 2020 numărul certificatelor de concediu medical aferente

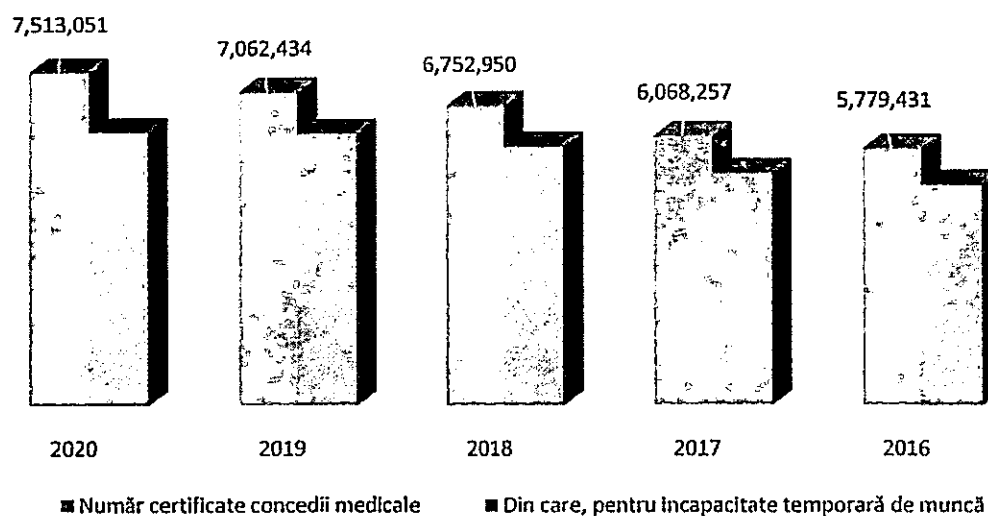
¹ http://www.casan.ro/theme/cnias/js/ckeditor/filemanager/userfiles/Raport_activitate_CNAS_2020.pdf

pandemiei a fost de 498.208. Sumele înregistrate din cererile de restituire solicitate în anul 2020 pentru lunile martie – decembrie sunt de 268.717 mii lei, iar sumele plătite din bugetul FNUASS în anul 2020 pentru lunile martie – decembrie au fost de 78.212 mii lei.

Față de anul 2019², se observă o creștere a tendinței pentru concedii medicale cu aproximativ 6%. În 2019, au fost emise 7.062.434 certificate medicale (din care 86% pentru incapacitate temporară de muncă) și 38.303.711 zile de prestații suportate din FNUASS (din care 66% pentru incapacitate temporară de muncă). În fiecare an, se observă o creștere a certificatelor de concedii medicale acordate și suportate din FNUASS (cu aproximativ 4-6% excepție făcând anul 2018 când a fost o creștere de 11%), după cum se poate vedea din graficele de mai jos.

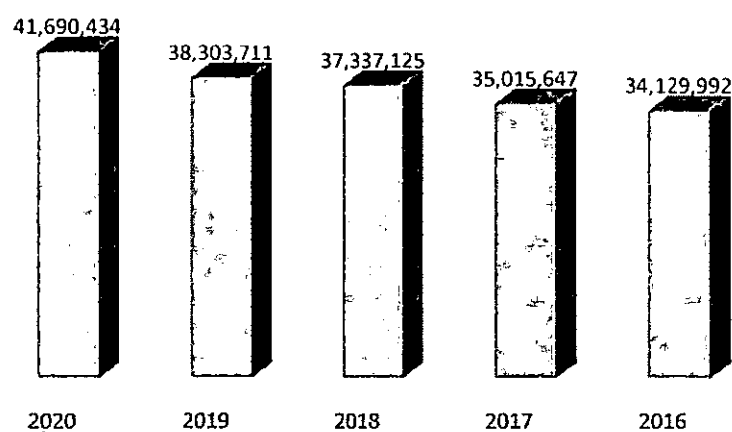
² <https://www.cnas.ro/wp-content/uploads/2021/12/rap%20activ%202019.pdf>

Număr certificate de concediu medical

Ponderea certificatelor de concediu medical pentru incapacitate temporară de muncă este de aproximativ 80% din total, în fiecare an analizat (82% în 2020 sau 86% în 2016 – 2018), conform datelor înscrise în rapoartele anuale de activitate ale CNAS.

Număr zile de prestații suportate din FNUASS

Concediile medicale și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate la care au dreptul asigurații sunt, conform art. 2 din OUG nr. 158/2005:

- a) pentru incapacitate temporară de muncă, cauzată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii;
- b) pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă, exclusiv pentru situațiile rezultate ca urmare a unor accidente de muncă sau boli profesionale;
- c) pentru maternitate;
- d) pentru îngrijirea copilului bolnav;
- e) de risc maternal;

Din contribuția asiguratorie pentru muncă datorată de angajatori și anume 2,25%, încasată la bugetul de stat, se distribuie lunar, până la sfârșitul lunii în curs, un procent care a fost diferit în ultimii ani și care se face venit la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate *pentru plata concediilor medicale*. Conform art. 220⁶ din Codul fiscal, în 2018 cota a fost de 40%, în 2019 a fost 21%, în 2020 – 22%, în 2022 – 22%.

După cum a relatat și mass-media, dar și în urma unor discuții purtate direct cu angajatorii, sunt foarte mari întârzieri în decontarea concediilor medicale de la casele de asigurări de sănătate către angajator. Practic, angajatorii deplâng faptul că așteaptă până la 6-8 luni decontul, uneori chiar și un an, în condițiile în care în normele de aplicare a OUG nr. 158/2005 este prevăzut un termen de 60 de zile (Ordinul 1395/830/2020, art. 64 alin. (7)). Pe baza documentelor justificative, angajatorii trebuie să solicite sumele pentru decont în termen de

90 de zile de la data la care asigurații au furnizat certificatele de concediu medical (conform art. 40 din OUG nr. 158/2005).

Acest lucru se întâmplă pentru că de la bugetul de stat nu se transferă sumele necesare în bugetul CNAS pentru achitarea concediilor medicale (conform www.cursdegovernare.ro, în timpul Guvernului Ludovic Orban, 2019 – 2020, a fost înregistrat un record istoric la plata concediilor medicale – aproximativ 5 miliarde de lei, în condițiile în care până atunci se plăteau cam 1,5 miliarde de lei anual - <https://cursdegovernare.ro/concediile-medicale-in-anul-pandemiei-un-record-istoric-pentru-romania-statul-ramane-in-urma-cu-platile-catre-companii.html>)

Conform datelor disponibile în rapoartele de activitate ale CNAS³, la finalul anului 2020 restanțele de plată la nivelul CNAS erau de aproximativ 2,49 miliarde lei, plățile efectuate în anul 2020 fiind de 3,59 miliarde lei. Datoria de aproximativ 2,5 miliarde de lei se prelungește de la an la an.

Sold la 31.12.2019	Sold la 31.12.2020	Plăți efectuate în anul 2020	Obligații înregistrate în anul 2020
2.443.843.974,11	2.496.559.034	3.590.142.805,49	3.642.857.865,38

Angajatorii așteaptă de ani de zile decontul acestor sume, unii fiind chiar în situația de a-și bloca activitatea. Ori, ei sunt obligați să își plătească toate taxele și impozitele la timp, pentru a nu li se încasa dobânzi și penalități. Statul

³ http://www.casan.ro/theme/cnas/js/ckeditor/filemanager/userfiles/Raport_activitate_CNAS_2020.pdf

însă nu datorează dobânzi și penalități pentru aceste întârzieri majore la decontul concediilor medicale.

În prezent, indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă se suportă de către angajator, din prima zi până în a 5-a zi de incapacitate temporară de muncă, respectiv din FNUASS începând cu ziua următoare celor suportate de către angajator până la data încetării incapacității temporare de muncă a asiguratului (conform art. 12 din OUG nr. 158/2005). Angajatorul achită integral indemnizația de concediu medical urmând să recupereze sumele din FNUASS. Deși angajatorul contribuie cu 2,25% pentru plata concediilor medicale - contribuția asiguratorilor de muncă, acesta este nevoit să achite și primele 5 zile de concediu medical ale salariaților săi. În plus, există o tendință a medicilor de familie de a acorda cu ușurință primele 5 zile de concediu bazându-se pe faptul că nu sunt achitate din bani publici.

În timpul pandemiei Covid-19, comunicarea în format electronic a funcționat foarte bine și la nivelul caselor de asigurări de sănătate, și în ce privește solicitarea și plata indemnizațiilor de concedii medicale. Este important ca, odată învățați cu acest mecanism care și-a dovedit utilitatea, să îl menținem și să îl dezvoltăm.

2. Schimbări preconizate

Pentru a răspunde problemei întârzierilor majore în decontul sumelor solicitate din FNUASS și pentru a evita blocaje în activitatea economică a angajatorilor,

propunem un mecanism de compensare între sumele datorate de către angajator statului (CAM, impozitul pe salarii, contribuția de asigurări sociale de sănătate, contribuția de asigurări sociale) și sumele aferente concediilor medicale, conform OUG nr. 158/2005. Angajatorul poate opta pentru compensarea sumelor aferente indemnizațiilor de concediu medical plătite salariaților săi cu sumele datorate către stat sau pentru decontarea/restituirea sumelor aferente concediilor medicale, aceste sume fiind însă purtătoare de dobânzi și penalități în cazul unor întârzieri la decont. Sumele aferente concediilor medicale pe care angajatorul dorește să le compenseze se vor înscrie în Declarația 112, urmând să fie modificate în consecință normele pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a "Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate. Astfel, se vor evita întârzierile majore în decontul indemnizațiilor de concedii medicale către angajatori și, totodată, este și o măsură de eficientizare a mecanismelor de plată pentru angajator.

Așa cum persoanele fizice sau juridice private au obligația de a achita dobânzi și penalități în cazul unor întârzieri la plata impozitelor sau a altor obligații fiscale, așa este normal ca și statul să suporte penalități atunci când întârzie să achite decontul indemnizațiilor de concediu către angajator. Propunem ca sumele solicitate la decont de către angajatori să fie purtătoare de dobânzi și penalități.

În timpul pandemiei Covid-19, comunicarea în format electronic la nivelul caselor de asigurări de sănătate a funcționat foarte bine și a fost apreciat de către angajatori și salariați, deopotrivă, așa încât propunem continuarea

acestui tip de comunicare, ca opțiune pentru angajatorii/salariații care doresc (de exemplu, pentru depunerea exemplarului 2 al certificatelor de concediu medical, pentru solicitarea sumelor aferente indemnizațiilor de concediu medical la decont, pentru emiterea certificatelor medicale de către medicii curanți, pentru adeverința emisă de angajator, pentru transmiterea documentelor justificative pentru decont către casele de asigurări de sănătate).

Propunem reducerea termenului de depunere a documentelor justificative pentru decontul indemnizațiilor de concediu medical suportate de către angajator (de la 90 de zile la 60 de zile). În termen de 30 de zile casa de sănătate emite decizia privind aprobarea sau respingerea cererii de restituire, aceasta putând fi atacată conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004. În lipsa emiterii deciziei în termen de 30 de zile, cererea de restituire se consideră aprobată tacit. Angajatorii au nevoie de eficientizarea acestui mecanism de decont pentru a nu-și bloca activitatea iar statul trebuie să acționeze ca un actor responsabil față de contribuabili.

Pentru că angajatorul plătește deja contribuția asiguratorie pentru muncă din care se suportă și indemnizațiile de concediu medical, propunem eliminarea obligației de a achita, din fonduri proprii, indemnizația de concediu medical pentru primele 5 zile de concediu medical. Nu este corect să se dubleze practic suportul pe care angajatorul îl alocă pentru plata concediilor medicale.

În sensul acestei prevederi, au fost deja discutate în Parlament 2 inițiative care vizează exclusiv eliminarea obligației de plată de către angajator a primelor 5

zile de concediu medical (PI-x 590/2019 – aflat în discuție la comisiile de specialitate, respectiv PI-x nr. 32/2016 - respins în camera decizională) însă acestea nu abordează în mod suficient problema întârzierilor în plata concediilor medicale, fără a cuprinde și măsura compensării între sumele datorate și sumele de recuperat de pe urma concediilor medicale. Această temă trebuie abordată integrat recunoscând obligația statului, în condițiile achitării contribuțiilor lunare de către angajatori (CAM), de preluare integrală a sarcinilor pe durata întregului concediu dar, în același timp, venind și cu o soluție pentru resursele financiare limitate care se transferă casei de sănătate pentru a face deconturile corespunzătoare. Prin simpla eliminare a unui articol care obligă angajatorul să achite primele 5 zile de concediu medical nu se oferă o soluție ci se agravează actualele probleme în privința decontului sumelor datorate angajatorilor.

Se vor actualiza normele de aplicare a OUG nr. 158/2005 respectiv cele pentru aprobarea modelului, conținutului, modalității de depunere și de gestionare a "Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate".

Prevederile de mai sus sunt preconizate a intra în vigoare la 1 ianuarie 2023.

3. Impactul socio-economic al modificărilor

Modificările propuse au rolul de a diminua întârzierile pe care autoritățile statului le înregistrează de mulți ani la plata sumelor reprezentând indemnizațiile de concedii medicale către angajatori. Este important să eficientizăm mecanismul de decont prin compensarea între sumele datorate

și sumele plătite de către angajator. De asemenea, responsabilizăm autoritățile statului care trebuie să înțeleagă faptul că nu este normal să întârzie plățile către angajatori, indiferent care ar fi motivele, că sunt sau nu fonduri disponibile pentru decont. Reducerea termenelor pentru efectuarea decontului este o măsură ce sprijină atât activitatea autorităților statului cât și pe cea a angajatorilor. La fel în cazul propunerii de menținere a comunicării electronice cu angajatorii.

4. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat

Impactul financiar generat de prezenta propunere se referă la eliminarea obligației angajatorului de a suporta primele 5 zile de concediu medical din fonduri proprii, urmând a fi suportate din FNUASS. Sumele se vor suporta de la bugetul de stat, prin transfer la FNUASS, la momentul întocmirii legii bugetului de stat pentru anul 2023. Astfel, estimăm un cost de aprox. 5,36 miliarde de lei/an - luând în considerare aprox. 6 milioane de certificate medicale, emise în anul 2020 pentru incapacitate temporară de muncă.

Modalitatea de calcul - $217 \text{ lei} (75\% \text{ din salariul mediu brut/zi} = 217 \text{ lei}) \times 5 \text{ zile} \times 6 \text{ milioane certificate} \times 80\% \text{ (marja de eroare)} = 5,36 \text{ miliarde lei}$

Propunem intrarea în vigoare a prevederilor prezentei legi de la 1 ianuarie 2023 astfel încât să poată fi prevăzute sumele aferente în buget.

5. Consultări efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

Au fost derulate consultări cu antreprenori precum și cu angajații acestora, cu sindicate și patronate din diverse domenii de activitate.

Având în vedere argumentele prezentate, supunem Parlamentului României spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiatori:

Ion Ștefan

Victoria-Violeta Alexandru

Viorel Băltărețu

LEGE			
privind <u>MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA UNOR ACTE NORMATIVE</u>			
Tabel susținători			
Nr. Crt.	Nume/Prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1	LYDVIĆ ORBANI	NEAFILIAT	
2	IONESCU GEORGE	NEAFILIAT	
3	CHIRA CLAUDIU	NAFILIAT	
4	IORDACHE ION	NEAFILIAT	
5	FLAIASU GABRIEL	NEAFILIAT	
6	LATICA IONEL	NEAFILIAT	
7	Stefan Ion	Neafiliat	
8	Tomase Andrei	—	
9	Kocsis ALEXANDRU	NEAFILIAT	
10	GIUGEA NICOLAE	NEAFILIAT	
11	MILITESCU ADRIAN	Neafiliat	
12	Violete Alexandru	Neafiliat	
13	Adrian Oros	Neafiliat	
14	Bogdan Bala	Neafiliat	
15	DRAGOS CATALIN TENITA	USR PLUS	
16	POLTEANU MIHAI	USR PLUS	
17	CAMBERA OANA	USR	
18	SAS LORANT	USR PLUS	

19.	Păuneanu Alin	USR-PLUS
20.	BLAGA DANIEL	USR
21	ANDREI MARIUS MITOJE	USR
22	Diana Stoica	USR PLUS
23	BALTAREAN VIOREL	USR PLUS
24	BERGSCU MONICA	USR
25	CRISTIAN BRIAN	USR
26	Ieremia Cristian-Paul	USD
27	Radu Mircea	USR
28	NEAGU AENISTRENA	USR
29	Bende Săndor	UDMR
30	ROSCA MIRCEA	PNL
31	ALEXE Florin	PNL
32	TEODOROIU MARYA	PSD
33	OTESANY DANIELA	PSD
34.	Jana Vicol-Gorzel	PSD
35.	Theilmann Pristin	PNL
36.	ZAKARIAS ZOLTAN	UDMR
37	HORGA MARIA-GABRIELA	PNL
38	Barcaru Luminita	PNL
39	STANESCU VETUTA	PNL
40.	MORAR DIANA	PNL

41	ILIE VICTOR	USR	
42	MIFTODE MARIUS ANDREI	USR	
43	TODA DANIEL	USR	
44	Emmanuel Murgușan	USR	
45	Judosiu Bernichu	USR	
46	Lazor Ion Marian	USR	
47	GHEBA DANIEL	USR	
48	ALIN APOSTOL	USR	
49	SEIDLER CRISTIAN GABRIEL	USR	
50	MOLNAR RADO-IULIAN	USR	
51	Simina Tulbure	USR	
52	MURARIU OANA	USR	
53	BADER MIHAI ALEXANDRU	USR	
54	BOTIZ MIHAI-CATALIN	USR	
55	RIZEA CRISTINA CAMELIA	USR	
56	HAVARNEANU FILIP	USR	
57	TERENTE EUGEN	USR	
58	GIURGIU ADRIAN	USR	
59	Ozunu Dane-diana	USR	
60	OANA SILVA DON	USR PLUS	
61	STELIAN TOM	USR	